

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over het Onderwijs XXXVI
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet bevat **technische bepalingen** die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs aanvullen en optimaliseren.

Ook beoogt de Vlaamse Regering met onderhavig voorontwerp van decreet een aantal **inhoudelijke onderwijsmaatregelen** opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota Onderwijs en Vorming, alsook in een aantal concept- en visienota's, te realiseren.

Daarnaast bevat het onderhavige voorontwerp van decreet ook enkele bepalingen ter **beperking van de planlast**.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

De maatregelen in dit decreet betreffen de beleidsvelden:

Kleuter- en leerplichtonderwijs

Hoger onderwijs

Deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs

Ondersteuning van het onderwijsveld.

Beleidsdoelstellingen

Dit voorontwerp van decreet over het Onderwijs XXXVI beoogt volgende doelstellingen te realiseren.

Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt met zich mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast. Meerdere artikelen in dit voorontwerp van decreet bevatten dan ook een aantal technische correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

Een uitvoering van onderwijsmaatregelen opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord, de Beleidsnota Onderwijs en Vorming en in een aantal concept- en visienota's

Dit voorontwerp van decreet beoogt ook de uitvoering van een aantal inhoudelijke onderwijsmaatregelen. Het betreft maatregelen opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord, de Beleidsnota Onderwijs en Vorming en in een aantal concept- en visienota's:

- het mogelijk maken dat de Onderwijsinspectie zich kan toeleggen op de kernopdracht (scholen doorlichten);
- het uittesten van de principes hervorming leerlingenvervoer;
- de hervorming van de financiering van de ouderkoepels;
- het versterken van de evaluatie in het gewoon kleuteronderwijs en toelating tot het gewoon lager onderwijs;
- het investeren in sterk onderwijs, o.a. door (een rechtsgrond voor) extra middelen voor TSO/BSO/KSO;
- het versterken van de aanvangsbegeleiding;
- de opstart van pioniersscholen;
- het besteden van bijzondere aandacht voor de planlast die de academies (DKO) ervaren;
- de overheveling van de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen naar het Agentschap Justitie en Handhaving;
- het toekennen van micro-credentials in het hoger onderwijs.

Een aantal planlastverminderende maatregelen

Het gaat hierbij om vereenvoudigingen en om vermindering van administratie en planlast, bijvoorbeeld door:

- de uitbreiding van de functionaliteit LeerID;
- de vereenvoudiging van het systeem van toekenning van extra werkingsmiddelen leerlingen met een IAC-verslag type 2;
- de schrapping van het jaarverslag Kunstkuur;
- het afschaffen van de systeembrede analyse in het hoger onderwijs;

- het niet langer moeten verlengen of afsluiten van overeenkomsten die de uitbetaling van de personeelsleden en terugvordering van de loonkosten regelen bij transitie van internaten (vloeit voortaan rechtstreeks voort uit de regelgeving).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/462, in meerdere delen ontvangen op respectievelijk 10, 13 en 17 november 2025, en het wetgevingsadvies nr. 2025/462BIS, ontvangen op respectievelijk 18 november, 1 en 3 december 2025.

Het JOKER-advies werd verleend op 7 november 2025. Op basis van dit advies werd de memorie van toelichting verder aangevuld voor wat betreft de effecten op kinderen en jongeren.

Voor de adviezen van de Inspectie van Financiën zie punt 3.A hierna.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Hieronder wordt een overzicht van de belangrijkste bepalingen gegeven (louter technische correcties worden enkel bij de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting toegelicht).

Meerdere onderwijsniveaus

Verbod op sponsoring en mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen die betrekking hebben op betalende bijlessen (basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs)

Decretaal geldt reeds een aantal algemene principes waarmee scholen en academies rekening moeten houden bij hun beleid inzake sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten en diensten te bevorderen. Door een aanvullende bepaling op te nemen waarmee deze voor betalende bijlessen verboden worden, wil de overheid de toeleiding van leerlingen door de school naar een betalend aanbod tegengaan. Daarmee benadrukt de overheid ook de verantwoordelijkheid voor remediëring van elke school en elke academie. Ook de Commissie Zorgvuldig Bestuur wijst er in haar adviezen voor het leerplichtonderwijs op dat het onverenigbaar is met de verantwoordelijkheid van de school en haar streven naar gelijke onderwijskansen wanneer ze, op welke manier ook, een rol opneemt in het bevorderen van betalende bijlessen. Ook benadrukt de commissie dat het deontologisch niet aanvaardbaar is als leerkrachten tegen betaling bijles geven aan leerlingen die ze in het kader van het reguliere lesaanbod beoordelen. De uitdrukkelijke verbodsbepaling laat ook toe om dergelijke sponsoring of mededelingen bij een doorlichting aan te merken als een inbreuk tegen de regelgeving. Op die manier reageert de overheid niet enkel bij klachten.

Kunstkuur (basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs)

Verfijnen doelenkader

Kunstkuur is een samenwerking tussen een school uit het basis-, secundair of hoger onderwijs en een academie waarbij kunst en cultuur op een duurzame manier geïntegreerd worden in het lesgebeuren. De bepaling “het versterken van het cultureel bewustzijn en de culturele expressie” wordt vervangen door een expliciete koppeling met de minimumdoelen voor muzische vorming in het basisonderwijs en de sleutelcompetentie cultureel bewustzijn en culturele expressie in het secundair onderwijs. Hiermee wordt het strategisch doelenkader voor samenwerkingsinitiatieven tussen basisscholen, secundaire scholen en academies verfijnd. Dat draagt bij tot een helder curriculum en een duidelijk referentiekader voor de betrokken leerkrachten.

Kwaliteitszorg

Op basis van de bevindingen van de onderwijsinspectie in de beleidsevaluatie van Kunstkuur, die wijzen op de beperkte meerwaarde van de huidige jaarverslagen voor inhoudelijke opvolging en beleidsverantwoording, worden de verplichte jaarverslagen binnen Kunstkuur geschrapt. Dit draagt bij aan planlastverlaging voor scholen en academies. Het versterkt bovendien de autonomie van scholen, door hen de ruimte te geven om de samenwerking en het realiseren van de doelen op te volgen en te evalueren volgens hun eigen context en noden.

De wijziging in kwaliteitszorg, waarbij de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het kwaliteitsbeleid van Kunstkuur expliciet bij scholen en academies wordt gelegd, stimuleert eigenaarschap en ondersteunt een contextgerichte en ontwikkelingsgerichte opvolging van de samenwerking binnen het bredere kader van interne kwaliteitszorg.

Machtiging verwerking gegevens deelnemers toelatingsproef graduaatsopleiding basisverpleegkunde (secundair onderwijs en hoger onderwijs)

Met het oog op het organiseren van een gezamenlijke toelatingsproef voor de graduaatsopleiding basisverpleegkunde moeten de scholen die de opleiding inrichten, de hogescholen uit de samenwerkingsverbanden en hun associaties gegevens over natuurlijke personen die nog géén student zijn (en die dus nog niet geregistreerd zijn in de verschillende databanken) kunnen delen. Het is immers de bedoeling dat deze instellingen elkaars toelatingsproeven ook valoriseren in hun toelatingsbeleid. Om unieke identificatie van deze personen mogelijk te maken is het gebruik van het rijksregisternummer aangewezen. Hiertoe wordt een rechtsgrond voorzien.

Toelatingsvoorwaarden hoger beroepsonderwijs - diploma secundair onderwijs behaald in centra voor volwassenenonderwijs (secundair onderwijs en hoger onderwijs)

Door de modernisering van het secundair onderwijs worden vanaf schooljaar 2024-2025 nieuwe studiebewijzen uitgereikt. De toelatingsvoorwaarden voor de opleiding Basisverpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs werden hieraan aangepast, maar in het volwassenenonderwijs zal de hervorming van de opleidingen die leiden tot een diploma secundair onderwijs later gebeuren. Daarom wordt een uitzondering voorzien voor de diploma's die daar worden uitgereikt.

Leerplichtonderwijs

Gelijkwaardigheid vervangende minimumdoelen

Een schoolbestuur kan bij de Vlaamse Regering een aanvraag voorleggen tot gelijkwaardigheid van vervangende minimumdoelen in het basis- en secundair onderwijs. De regelgeving hierrond wordt in beperkte mate bijgestuurd.

Wijziging procedure onderwijs permanent onderwijs aan huis (POAH)

In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 en in de Beleidsnota 2024-2029 Onderwijs en Vorming zijn een aantal bepalingen opgenomen i.v.m. de werking en de opdracht van de Onderwijsinspectie. Zo werd ook opgenomen dat de Onderwijsinspectie zich opnieuw moet focussen op haar kernopdracht, namelijk het doorlichten van wat er in de scholen en op de klasvloer gebeurt. Om dit maximaal mogelijk te maken is een reductie van andere opdrachten, zoals adviseringsopdrachten, noodzakelijk. Daarom wordt de (bindende) adviseringsopdracht van Zorgpunt van de Onderwijsinspectie bij het behandelen van de aanvraag en het toekennen van het recht op permanent onderwijs aan huis (POAH) geschrapt en wordt deze opdracht bij het CLB gelegd.

POAH is een maatregel voor leerlingen die wegens een beperking niet naar school kunnen maar die wel onderwijs aankunnen.

Aan de bepalingen uit het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota m.b.t. de werking en de rol van de Onderwijsinspectie werd uitvoering gegeven in het Decreet van 21 november 2025 tot wijziging van verschillende decreten wat betreft de werking van de Vlaamse Onderwijsinspectie. Om de nieuwe procedure voor de toekenning van permanent onderwijs aan huis uit te werken, was er nood aan overleg met de sector en was het uitwerken hiervan niet mogelijk binnen het tijdsplan van genoemd decreet m.b.t. de onderwijsinspectie.

De nieuwe werkwijze m.b.t. POAH zal gemonitord worden en in het schooljaar 2027-2028 geëvalueerd.

Decretale rechtsgrond voor toekenning van middelen in het kader van de proeftuin pioniersscholen

Er wordt een decretale rechtsgrond gemaakt om middelen toe te kennen voor de proeftuin pioniersscholen.

De proeftuin pioniersscholen kadert in het beleidstraject dat gelopen wordt richting meer inclusief onderwijs met een evolutie naar scholen voor iedereen.

In de [visienota 'Stappenplan richting een inclusiever onderwijs'](#) van 4 april 2025 engageert de Vlaamse Regering zich om een lange termijn traject op te starten dat moet leiden tot een meer inclusief onderwijssysteem tegen 2040. De opzet van een proeftuin met pioniersscholen is in de

visienota opgenomen als een concrete stap in de evolutie naar meer inclusief onderwijs. Scholen voor gewoon onderwijs, buitengewoon onderwijs, CLB's en leersteuncentra zullen samen pioniersscholen vormgeven waarin ze personeelsleden samenbrengen in een multidisciplinair team om leerlingen met en zonder specifieke onderwijsbehoeften te onderwijzen en te begeleiden. Op basis van de bevindingen in de pioniersscholen zal vervolgens beleid en regelgeving worden uitgewerkt voor alle scholen in Vlaanderen.

Het toekennen van middelen voor deze proeftuin betreft middelen voor de pioniersscholen zelf, voor de begeleiding van de pioniersscholen via een consortium en voor onderzoek ter evaluatie van de proeftuin. De artikelen geven de minimale criteria mee voor de selectie van de pioniersscholen en voor de begeleiding ervan via een consortium.

Uitbreiding functionaliteit LeerID

Er komt een uitbreiding van de functionaliteit van LeerID, de single-sign-on-oplossing van de Vlaamse overheid voor kinderen en jongeren. Naast de pure authenticatie van leerlingen, kan de functionaliteit uitgebreid worden naar een transparant datadeelplatform van leerlinggegevens met allerlei applicaties die gebruikt worden in het onderwijs. Dit heeft planlastvermindering tot gevolg voor de onderwijsinstellingen.

Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs: verlenging projecten leerlingenvervoer

De bestaande overgangsbepaling voor maximum vier schooljaren voor de drie pilootregio's vanaf schooljaar 2022-2023 loopt ten einde: in het schooljaar 2025-2026 gingen de pilootregio's hun laatste werkingsjaar in. Omdat het nieuw regelgevend kader nog in ontwikkeling is, wordt beslist om de huidige afwijking in de pilootregio's te verlengen voor twee schooljaren. De pilootregio's zullen tijdens deze volgende fase enerzijds hun bestaande werking (bv. organisatie inclusieve opvang) continueren en anderzijds een aantal principes van de hervorming van het leerlingenvervoer, zoals vooropgesteld in het Vlaams Regeerakkoord, uittesten. Het aftoetsen van deze principes en het eventuele bijsturen ervan moet resulteren in een decretaal kader dat Vlaanderenbreed uitgerold wordt. Indien de pilootwerking niet verlengd zou worden, vallen de pilootregio's terug op de bestaande regelgeving zoals beschreven in de omzendbrief zonaal leerlingenvervoer. Dat zou ertoe leiden dat de bestaande good practices moeten afgebouwd worden tot de inwerkingtreding van een nieuw regelgevend kader (dat geïnspireerd zal zijn op die good practices).

Opheffing tijdelijke uitzonderingen op huisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne

Er zijn uitzonderingen op de regeling van huisonderwijs (deelname aan de examencommissie en controle door de onderwijsinspectie) voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne. De uitzonderingen op de voorwaarden van huisonderwijs voor kinderen op de vlucht uit Oekraïne gaan uit van een zeer tijdelijk verblijf van de vluchtelingen uit Oekraïne in België en een kort verloop van de oorlog in Oekraïne. De uitzonderingen dienen immers om kinderen het Oekraïens onderwijs verder te laten volgen en dit met het oog op een terugkeer naar Oekraïne. Deze uitgangspunten zijn ondertussen achterhaald.

De uitzonderingen op de voorwaarden van huisonderwijs gelden ondertussen al 3 volledige schooljaren. Bij een verlenging tot en met het einde van het schooljaar 2026-2027 omwille van de recente verlenging van richtlijn 2001/55/EG tot 4 maart 2027, zullen de uitzonderingen op de voorwaarden 5 volledige schooljaren van toepassing zijn, en dat terwijl er niet onmiddellijk perspectief is op een einde van de oorlog. Daarom worden de uitzonderingen beperkt tot kinderen op de vlucht uit Oekraïne die bij de start van het schooljaar minder dan één jaar geleden voor het eerst gedomicilieerd waren in België en kinderen die voor 1 januari 2027 12 jaar of ouder zijn (wat betreft de uitzonderingen voor het basisonderwijs) of 16 jaar of ouder zijn (wat betreft de uitzonderingen voor het secundair onderwijs). Zo wordt vermeden dat kinderen die reeds langer huisonderwijs volgen opeens verplicht zijn om zich in een korte periode voor te bereiden op de examencommissies en daarvoor te slagen.

Tweede GOK-controler onderwijsinspectie

Wanneer scholen in het kader van de doorlichting door de onderwijsinspectie een gunstig advies krijgen, maar een negatieve evaluatie voor het gelijke onderwijskansenbeleid, kan een nieuwe evaluatie van het gelijke onderwijskansenbeleid binnen het huidige decretale kader pas bij een volgende doorlichting. Dit decreet voorziet de mogelijkheid om het gelijke onderwijskansenbeleid opnieuw te evalueren buiten het kader van de normale doorlichting.

Verduidelijking vertegenwoordiger lokaal bestuur aanstelling voorzitter LOP

Er gebeurt een verduidelijking over de (on)verenigbaarheid van lid zijn van een lokaal bestuur met het mandaat als voorzitter van het lokaal overlegplatform.

Aanpassen definitie afstand – aanpassing verwijzing naar verkeerscode

De definitie van afstand wordt aangepast, er wordt een correctie opgenomen in de verwijzing naar andere regelgeving.

Optimalisatie wachtlijsten aanmeldingen

Wachtlijsten na de aanmeldingen worden efficiënter: als een kind 'opgevist' werd in een school van hogere voorkeur, kan dat kind geschrapt worden van de wachtlijsten in de scholen van lagere voorkeur.

Extra werkingsbudget voor bijkomende capaciteit voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 – verandering systematiek van toekennen

Deze maatregel voorziet in een systeem van extra werkingsbudget in het lopende schooljaar voor scholen van gewoon en buitengewoon onderwijs die bijkomende plaatsen creëren voor leerlingen met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag opleidingsvorm 1 type 2 of opleidingsvorm 2 type 2. Dit systeem komt in de plaats van het huidige systeem van extra werkingsbudget voor scholen die

extra inschrijven met een IAC-verslag type 2 of een IAC-verslag opleidingsvorm 1 type 2 of opleidingsvorm 2 type 2, dat met een oproep, aanvraag, toekenning en controle werkt. Om een reductie van planlast bij de scholen en een vereenvoudiging te bekomen, wordt de manier van toekennen van dit werkingsbudget afgestemd op het systeem van het toekennen van extra werkingsbudget voor scholen van B-stroom en BSO.

De focus wordt bij dit extra werkingsbudget gelegd op type 2, omdat er capaciteitsnoden zijn in dit type van het buitengewoon onderwijs. Er wordt niet gekozen voor de andere types, omdat daar minder capaciteitsnoden zijn en er voor deze leerlingen vanaf 1 september 2026 bijkomende mogelijkheden gecreëerd worden in scholen voor gewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs die samenwerken met CLB's en leersteuncentra in de pioniersscholen. Voor de leerlingen van type 2 is los van de pioniersscholen een bijkomende inspanning nodig voor bijkomende capaciteit, omdat de noden voor deze doelgroep hoog zijn en inclusie nog minder evident. Voor de doelgroep van leerlingen met een ernstig meervoudige beperking die tot type 2 behoren, is een aanbod buitengewoon onderwijs nog meer aangewezen, maar ook de gewone scholen moeten de mogelijkheid krijgen om in aanmerking te komen voor dit extra werkingsbudget.

Hervorming subsidiëring ouderkoepelverenigingen

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 voorziet in een hervorming van de financiering van de huidige ouderkoepelverenigingen naar één gefinancierd aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid.

Door deze aanpassing zal voortaan niet langer sprake zijn van de subsidiëring van "ouderkoepelverenigingen" maar van de subsidiëring van één "aanspreekpunt voor ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie". De doelstellingen van het nieuwe aanspreekpunt zijn gelijkaardig aan die van de huidige netgebonden ouderkoepelverenigingen, maar worden vereenvoudigd en dienen opgenomen te worden richting alle onderwijsnetten. Het subsidiëringsmechanisme wordt aangepast aan deze nieuwe realiteit.

Verplichte deelname aan peiling kleuteronderwijs en aan internationaal vergelijkend onderzoek waarbij prestaties worden gemeten

Het recht op kwaliteitsvol onderwijs, verankerd in artikel 22bis van de Grondwet, vormt de grondrechtelijke basis voor de deelnameplicht aan peilingen en internationaal vergelijkend onderzoek. België kent een grote autonomie en vrijheid om onderwijs in te richten (Grondwet, artikel 24, §1), maar laat de overheid toe om maatregelen te treffen om kwaliteitsvol onderwijs te verzekeren. Minimumdoelen zijn een legitiem instrument om minimale kwaliteitseisen te waarborgen in de zin van artikel 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele grondrechten.

Minimumdoelen voor het einde van het kleuteronderwijs geven invulling aan de doelstelling om die kwaliteit te meten bij kleuters, waar dat nog niet gebeurde.

Het ligt voor de hand dat de overheid nagaat in welke mate deze minimumdoelen worden bereikt.

[De visienota over kwaliteitsvolle minimumdoelen in het basisonderwijs van 28 februari 2025](#)

bepaalt dat een peiling wordt ingevoerd die nagaat of kleuters die minimumdoelen bereiken aan

het einde van het kleuteronderwijs. Deze maatregel werd decretaal verankerd bij het decreet van 25 juni 2025 betreffende de vaststelling en inwerkingtreding van de minimumdoelen.

Om een voldoende responsgraad te garanderen, wordt de deelname aan de peiling voor de geselecteerde scholen decretaal verplicht.

Deze maatregel beoogt het recht op kwaliteitsvol onderwijs te versterken. Door de peiling wordt zichtbaar in welke mate kleuters de doelen bereiken, hoe dit evolueert en welke kenmerken samenhangen met lagere resultaten. De resultaten zijn een middel voor het ganse kleuteronderwijs en voor kleuterscholen om een duidelijker zicht te krijgen op de resultaten die ze bereiken met de leerlingen.

De kleuterpeiling staat al in het decreet maar scholen die in de steekproef zitten kunnen weigeren. Voortaan wordt deelname voor scholen verplicht. Dit draagt ertoe bij dat de inspanning over alle scholen gespreid wordt.

De deelnameplicht aan internationaal vergelijkend onderzoek waarin leerlingenprestaties worden gemeten, dient hetzelfde doel. Ook daar worden prestaties geanalyseerd en in internationaal perspectief geplaatst, waardoor Vlaanderen niet enkel de eigen trends kan opvolgen, maar zich ook kan spiegelen aan andere onderwijssystemen. Zo draagt deelname bij aan de continue bewaking en versterking van de onderwijskwaliteit in Vlaanderen.

Enkel basisonderwijs

Evaluatie in het gewoon kleuteronderwijs en toelating tot het gewoon lager onderwijs

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is volgende maatregel opgenomen:

“De leraren beslissen in de klassenraad aan het einde van het kleuteronderwijs of het kind klaar is voor het 1ste leerjaar. Ouders kunnen dat oordeel niet naast zich neerleggen, maar ze hebben een beroepsmogelijkheid.”

In dit voorontwerp van decreet wordt er uitvoering gegeven aan deze maatregel. De doelstelling van deze maatregel is garanderen dat alleen leerlingen die voldoende klaar zijn om over te gaan naar het lager onderwijs toegelaten worden tot het lager onderwijs. Het is in het belang van elke leerling dat alle leerlingen die starten in het lager onderwijs een voldoende sterke basis hebben, bijvoorbeeld op het vlak van Nederlands.

Een leerling moet in voldoende mate de doelen uit het leerplan die de te bereiken minimumdoelen beogen, hebben bereikt. Daarnaast houdt de klassenraad kleuteronderwijs ook rekening met de mate waarin de kleuter de doelen uit het leerplan die de na te streven minimumdoelen beogen, heeft nagestreefd.

Bij de evaluatie op het eind van het kleuteronderwijs wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen kleuters die al dan niet 290 halve dagen aanwezig waren. De 290 halve dagen aanwezigheid blijft evenwel van essentieel belang: het blijft het criterium om te bepalen of de kleuter voldoet aan de (deeltijdse) leerplicht én het blijft ook een criterium in functie van de schooltoeslag (Welzijn).

Kinderen laten starten in het lager onderwijs terwijl het duidelijk is dat ze het lager onderwijs niet aankunnen, kan immers zeer nefaste gevolgen hebben, in de eerste plaats uiteraard voor het kind

zelf. Verder vormt dit ook een bijkomende belasting voor de leerkracht die veel meer zal moeten differentiëren. De mogelijkheid om een taalintegratietraject op te leggen aan het einde van het kleuteronderwijs blijft ook behouden

Verduidelijking gefaseerde implementatie minimumdoelen

Er wordt verduidelijkt welke minimumdoelen in de overgangsjaren 2028-2029 en 2029-2030 van toepassing zijn op de leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs kunnen behalen.

Voor deze cohorten geldt dat zij niet alleen de nieuwe minimumdoelen voor Nederlands, wiskunde en wetenschappen en techniek volgen, maar daarnaast nog de eindtermen die blijven gelden voor Frans, lichamelijke opvoeding, muzische vorming, mens en maatschappij en de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Het criterium voor het uitreiken van het getuigschrift wordt in dit verband afgestemd op artikel 53 van het decreet basisonderwijs: de klassenraad beslist autonoom op basis van het in voldoende mate bereiken van de doelen uit het leerplan die het behalen van de betrokken minimumdoelen of eindtermen beogen.

Technische aanpassing bijlage minimumdoelen

Bijlage 6 van het decreet basisonderwijs, die de nieuwe minimumdoelen bevat, wordt vervangen door een verbeterde versie.

De gecorrigeerde versie van bijlage 6 bevat uitsluitend typografische, technische en nummeringscorrecties. Het gaat om details zoals verkeerd geplaatste leestekens, onjuiste inspruing bij voorbeelden, spellingsfouten of onjuiste nummering.

De inhoud van de minimumdoelen blijft ongewijzigd. Er worden geen nieuwe doelen toegevoegd of geschrapt. Het gaat enkel om een technische correctie die nodig is om de bijlage in haar geheel correct en consistent te nummeren.

Deze wijziging beoogt aldus geen inhoudelijke aanpassing van het doelenkader, maar verzekert de leesbaarheid en rechtszekerheid van de tekst.

Taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal: aanpassing naar aanleiding van de minimumdoelen

Naar aanleiding van de nieuwe minimumdoelen wordt ook de specifieke regeling voor de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal over de minimumdoelen aangepast. Er wordt voorzien dat er minimumdoelen VGT en dovencultuur worden ontwikkeld voor de taalafdeling. Zolang er geen nieuwe minimumdoelen VGT en dovencultuur zijn, blijft het principe gelden dat de bestaande ontwikkelingsdoelen VGT en dovencultuur het statuut van minimumdoelen hebben.

Verder wordt ook de lijst met minimumdoelen waar kinderen die doof of slechthorend zijn en ingeschreven zijn in de taalafdeling een vrijstelling voor kunnen krijgen, aangepast. Aangezien er nu ook te bereiken minimumdoelen zijn in het kleuteronderwijs (en dus niet meer enkel na te streven

minimumdoelen), wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen het kleuter- en het lager onderwijs voor de procedure.

Capaciteit bepalen op niveau van een leerjaar in het buitengewoon basisonderwijs – pioniersscholen.

Scholen voor buitengewoon basisonderwijs die pioniersscholen (zie hoger) zijn, kunnen voortaan ook capaciteit bepalen op niveau van een leerjaar. Ze zullen ook capaciteit kunnen verschuiven. Op deze manier kunnen ze, indien gewenst, aansluiten bij de structuur van de school voor gewoon basisonderwijs waarmee samengewerkt wordt.

Enkel secundair onderwijs

Beperking van de maximumleeftijd voor leerlingen gewoon secundair onderwijs

Het gewoon secundair onderwijs is vandaag toegankelijk voor leerlingen tot 25 jaar. Er wordt bepaald dat de klassenraad voortaan kan beslissen of een 19-jarige kan worden toegelaten tot een structuuronderdeel van de eerste of tweede graad gewoon secundair onderwijs. Zo kan de klassenraad van mening zijn dat, gezien de lange tijd die deze leerlingen nog nodig hebben om het secundair onderwijs met succes te voltooien, het meer aangewezen is dat zij gebruik maken van de mogelijkheden in het volwassenonderwijs.

Toekenning van extra werkingsmiddelen voor de duurste opleidingen in het technisch, beroeps- en kunstsecundair onderwijs, om de schoolfactuur te beperken

De rechtsgrond waarmee vandaag werkingsmiddelen worden toegekend om kosten te drukken voor leerlingen in structuuronderdelen gericht op knelpuntberoepen, wordt verruimd naar structuuronderdelen in het tso, bso en kso.

Met deze rechtsgrond kunnen in een volgende fase, conform het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 en de Beleidsnota Onderwijs 2024-2029, extra werkingsmiddelen voor het tso, bso en kso worden toegekend vanaf schooljaar 2026-2027. De investering zal focussen op de duurste richtingen, waar een verlaging van de schoolfactuur voor leerlingen de betaalbaarheid van deze opleidingen moet verhogen. Het komt de Vlaamse Regering toe de lijst met opleidingen die voor extra financiering in aanmerking komen te bepalen, maar het decreet bepaalt de criteria waarmee rekening gehouden moet worden (kostprijs, doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of naar het hoger onderwijs en de maatschappelijke waardering van de opleidingen).

Overcapaciteit buurt– definitie afstand

De definitie afstand bij de overcapaciteitsgroep voor leerlingen uit de buurt in het secundair onderwijs wordt vereenvoudigd, zodat scholen zelf kunnen beslissen welke applicatie (bvb google maps, waze, ...) ze gebruiken. Scholen moeten hierover wel duidelijk communiceren, op een voor iedereen toegankelijke manier. Ook moet de gekozen applicatie dan voor iedereen toegepast worden.

Er wordt ook een wijziging in de verwijzing opgenomen, want het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de

openbare weg, waarnaar verwezen wordt, wordt vanaf 1 juni 2027 vervangen door het koninklijk besluit van 3 juni 2024 betreffende de code van de openbare weg.

Aanpassing teldag zevende jaren

Er gebeurt een aanpassing aan de teldag voor de zevende jaren gericht op arbeidsmarkt met een duurtijd van twee semesters.

Evaluatie afstandsonderwijs

Interactief afstandsonderwijs kan potentieel een grote impact hebben om de onderwijskwaliteit. Echter zijn er geen gegevens over hoe het interactief afstandsonderwijs in de praktijk verloopt. Gezien de grote impact, is een tijdige evaluatie met het oog op een mogelijke bijsturing nodig. Daarom wordt de evaluatie vervroegd naar 2026-2027 in plaats van 2027-2028. Zo kan er indien nodig deze legislatuur nog worden bijgestuurd.

Examencommissie secundair onderwijs

Ongewettigd afwezig

Binnen de Examencommissie wordt er niet gewerkt met ziekteattesten, treinattesten, ... om een afwezigheid al dan niet te wettigen. Via het examenreglement wordt via het toekennen van een aantal niet-deelnames het ongewettigd afwezig zijn beperkt getolereerd alvorens tot uitschrijving over te gaan.

Via een technische aanpassing wordt duidelijker de link gelegd tussen enerzijds het begrip 'onwettige afwezigheid' in de Codex Secundair Onderwijs en anderzijds de uitwerking hiervan in het examenreglement.

Onderwijsdoelen

De Examencommissie organiseert op permanente basis examens om getuigschriften en diploma's te verstrekken die gelijkwaardig zijn aan het voltijds secundair onderwijs. Op die manier biedt ze kandidaten een tweede of alternatieve kans op het behalen van een studiebewijs.

De Examencommissie evalueert summatief. Dat wil zeggen dat ze in één examen per vak(onderdeel) oordeelt of kandidaten de onderwijsdoelen in voldoende mate beheersen. Anders dan scholen of centra voor volwassenenonderwijs geeft de Examencommissie geen lessen of begeleiding en oordeelt ze niet over het leer- en ontwikkelingsproces van de kandidaten. De Examencommissie doet dus niet aan permanente evaluatie of procesevaluatie. Er worden ook geen projectweken of themadagen georganiseerd waarbij doelen geëvalueerd worden.

In de geselecteerde studierichtingen toetst de Examencommissie dan ook zo maximaal mogelijk de opgelegde onderwijsdoelen en garandeert ze met valide en betrouwbare examens de gelijkwaardigheid van haar getuigschriften en diploma's met de studiebewijzen uit het reguliere secundair onderwijs. Ze stelt echter vast dat ze een beperkt aantal doelen onvoldoende valide kan

evalueren via summatieve toetsing. Het gaat om doelen die men alleen in een schoolse context kan realiseren of die doorgaans via permanente evaluatie of projectwerking doorheen een langere periode worden getoetst.

Voor de 1^e graad werd reeds eerder een afwijking verleend op het evalueren van alle doelen van de basisoptie via de Examencommissie (Codex Secundair Onderwijs, art 256/3 §3). Deze nieuwe maatregel regelt een afwijking van een beperkt aantal doelen voor 1^e, 2^e en 3^e graad.

Examens voor gedetineerden

AHOVOKS richt zich in haar doelgroep ook tot gedetineerden in penitentiaire instellingen met het oog op de organisatie van examens die leiden tot getuigschriften en diploma's secundair onderwijs. Hiertoe wordt het volledige examenproces, gaande van de leervraag van de gedetineerden tot het uitreiken van het diploma door de Examencommissie begeleid en gecoördineerd.

Om deze doelgroep gericht te ondersteunen en te begeleiden sluit de leidend ambtenaar van AHOVOKS een protocol met de Vlaamse overheidsdienst justitie.

Enkel deeltijds kunstonderwijs

Verduidelijking koppeling van financierbaarheid leerling aan aanwezigheid

In het deeltijds kunstonderwijs verliest een leerling die meer dan een derde van de leeractiviteiten tussen 1 oktober en de teldag voor de omkaderingsberekening (1 februari) ongewettigd afwezig is, zijn financierbaarheid. Als een leerling meerdere vakken volgt, is het de bedoeling dat die aanwezigheidsvoorwaarde voor alle vakken geldt. Dit wordt nu verduidelijkt.

Verstevinging decretale basis Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn Mechelen

De Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn te Mechelen is als academie voor deeltijds kunstonderwijs erkend en gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap, maar kent op sommige vlakken een afwijkende organisatie (bv. financiering, structuur, omkadering). Om die reden machtigt het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs de Vlaamse Regering tot het regelen van "specifieke normen, structuren, vakken en bekwaamheidsbewijzen" (artikel 26). Het besluit dat de Vlaamse Regering hierover nam, het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de structuur, organisatie en financiering van de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn in Mechelen, moest evenwel decretaal bekrachtigd worden, en dat geldt dus ook voor latere wijzigingen aan dat besluit. De werkwijze waarbij de Vlaamse Regering gemachtigd is om eerst regelgeving te creëren, die dan vervolgens toch door het Vlaams Parlement moet worden bekrachtigd, is onnodig omslachtig. Juridisch is het overigens correcter om meer fundamentele principes over bv. financiering, normen, etc. per decreet vast te leggen. Daarom worden bepalingen uit het besluit die fundamenteeler zijn, verplaatst naar het Decreet deeltijds kunstonderwijs, en wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om het besluit in de toekomst weer aan te passen (zonder decretale bekrachtiging). Er verandert niets aan de inhoud van de regelgeving.

Schrapping onnodige afwijking op toelatingsvoorwaarden 4de graad muziek

In het domein muziek kunnen leerlingen die nog niet alle competenties van de tweede graad hebben verworven toch toegelaten worden tot de derde graad, onder bepaalde voorwaarden ('schuinzitten'). Ook voor de overgang van de derde naar de vierde graad is een dergelijke regeling vandaag mogelijk. 'Schuinzitters' worden geacht om tegen het einde van de derde graad alle basiscompetenties van die graad verworven te hebben. De mogelijkheid voorzien voor de overgang van de derde naar de vierde graad is dus niet zinvol.

Oprichting nieuwe academies: verduidelijking regelgeving

Tot voor kort kon er in het deeltijds kunstonderwijs geen nieuwe academie ontstaan op het grondgebied van gemeenten waar de beoogde opleidingen al worden aangeboden door een andere academie, in de hoofdvestigingsplaats of andere vestigingsplaatsen van die academie. Via Onderwijsdecreet XXXIV werd een bepaling toegevoegd die mogelijk maakt dat in gemeenten die het resultaat zijn van een fusie in 2019 of 2025 een academie kan worden opgericht, als er nog geen hoofdvestigingsplaats maar wel andere vestigingsplaatsen van een academie zijn gevestigd (art. 114 §2, derde lid van het Decreet deeltijds kunstonderwijs). Het schoolbestuur draagt gedurende drie opeenvolgende schooljaren de kost voor de financiering van de personeelsleden en het werkingsbudget.

Het was de bedoeling dat de oprichting erin kon bestaan dat één of meer bestaande structuuronderdelen in vestigingsplaatsen op het grondgebied van de gemeente worden overgenomen door de nieuwe academie, naar analogie van de bestaande figuur van overheveling van vestigingsplaatsen (art. 131 van het Decreet deeltijds kunstonderwijs). Een overheveling kan volgens het decreet echter enkel gebeuren door reeds bestaande schoolbesturen. Zoals de regeling nu geschreven staat, kan een nieuw op te richten academie niet onmiddellijk vestigingsplaatsen van een andere overhevelen, ze moet daarvoor eerst een academie oprichten. M.a.w. als men op 1 september 2026 zou starten met een nieuwe academie, kan men pas het volgende schooljaar (2027-2028) een overheveling doen (te melden tegen 1 maart 2027). Dit was niet de bedoeling van de regelgever bij Onderwijsdecreet XXXIV. Dit wordt nu rechtgezet door een verwijzing naar de figuur van overheveling.

Enkel volwassenenonderwijs

Opheffing onderwijscoördinatie Vocvo in de gevangenissen

De opdracht met betrekking tot de onderwijscoördinatie in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen wordt uit het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs geschreven. Zoals aangekondigd in de Beleidsnota Onderwijs en Vorming en de Beleidsnota Justitie en Handhaving zal deze coördinatie ondergebracht worden bij het beleidsdomein Justitie en Handhaving.

Enkel hoger onderwijs

Bewijs van kennis van de bestuurstaal personeel

De Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze moet beheersen. Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau wordt aangetoond aan de hand van studiebewijzen uitgereikt door officieel erkende instellingen. In de opsomming van de mogelijke studiebewijzen ontbreken het diploma secundair onderwijs en het diploma van gegradueerde, die nu worden toegevoegd.

Indexeringsprincipe bijna-beursbedrag

In het hoger onderwijs bestaan er drie tarieven voor het studiegeld: het 'regulier' tarief, het tarief voor beurstariefstudenten en het tarief voor bijna-beursstudenten. Om te bepalen of een student een bijna-beursstudent is, wordt de bijna-beursgrens momenteel geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex van september, bij de start van het academiejaar. Daardoor is het bedrag dat de grens uitmaakt pas gekend tegen eind oktober. Zowel met het oog op rechtszekerheid als met het oog op vermindering van administratieve werklast, is het aangewezen dat de bijna-beursgrens al eerder kan worden vastgesteld en wordt het moment van indexering gelijkgetrokken met deze van de inkomensgrenzen en toelagebedragen van de studietoelagen, die december als referentiemaand hanteren.

Verplichting aanbieden van een Nederlandstalige equivalente hogeronderwijsopleiding

De voorwaarde om een anderstalige opleiding te kunnen aanbieden is dat er ten minste één equivalente Nederlandstalige opleiding in de Vlaamse Gemeenschap moet worden aangeboden, door dezelfde instelling of door een andere hogeronderwijsinstelling. Maar er is geen zekerheid dat deze andere hogeronderwijsinstelling dit zal blijven doen. Op het ogenblik dat deze instelling beslist om deze Nederlandstalige opleiding niet langer in te richten, vervalt één van de basisvoorwaarden voor het mogen aanbieden van de anderstalige opleiding van de andere instelling. Daarom wordt nu bepaald dat op het ogenblik dat er geen equivalente Nederlandstalige opleiding meer wordt aangeboden, de anderstalige opleiding moet worden afgebouwd. Als de equivalente Nederlandstalige opleiding wordt aangeboden door een andere instelling dan deze die de anderstalige opleiding aanbiedt, dan kan deze laatste instelling ervoor opteren om in plaats van de anderstalige opleiding af te bouwen de aanvraag op te starten voor de equivalente Nederlandstalige opleiding.

Toelatingsvoorwaarden hoger onderwijs - diploma SO behaald in cvo

Het decreet van 15 juli 2022 paste de toelatingsvoorwaarden voor graduaats- en bacheloropleidingen aan aan de nieuwe studiebewijzen die na de modernisering van het secundair onderwijs worden uitgereikt vanaf schooljaar 2024-2025. Maar in het volwassenenonderwijs zal deze hervorming later gebeuren. Daarom wordt een uitzondering voorzien voor de diploma's die daar worden uitgereikt.

Schrappen aftopping boni hoger onderwijs

Het financieringssysteem voor het hoger onderwijs kent boni toe voor beursstudenten, werkstudenten en studenten met een functiebeperking. Het aandeel dat deze boni kunnen genereren binnen de respectievelijke variabele onderwijsdelen wordt met artikel III.18 van de Codex Hoger Onderwijs begrensd. Om de inclusie en diversiteit binnen het hoger onderwijs te versterken en hogeronderwijsinstellingen te compenseren voor de inspanningen die zij hierrond leveren wordt deze begrenzing opgeheven.

Kwijtschelding vast gedeelte inschrijvingsgeld bij niet coördinerende instelling

Het studiegeld in het hoger onderwijs bestaat uit een vast bedrag en een variabel bedrag per studiepunt. Wie binnen dezelfde instelling meerdere opleidingen volgt, betaalt maar één keer het vaste bedrag. Als een student ingeschreven is voor een gezamenlijke georganiseerde opleiding, schrijft hij zich in bij één van de instellingen. Als hij daarnaast aan een instelling die participeert aan de gezamenlijke georganiseerde opleiding inschrijft voor een andere opleiding, dan is het vast gedeelte van het studiegeld opnieuw verschuldigd. Dit wordt rechtgezet.

NVAO

Financiering van de aanvullende opdrachten

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is bevoegd voor de accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs in Vlaanderen en Nederland. Hiervoor ontvangt de NVAO een jaarlijkse financiering vanwege de twee overheden. Elk land kan aanvullende opdrachten aan de NVAO opdragen, die enkel door dat land worden gefinancierd. De decretale basis die nodig is voor de financiering van deze mogelijke aanvullende opdrachten door de Vlaamse Regering wordt nu voorzien.

Middelen begrotingsjaar 2026

NVAO ontvangt jaarlijks een financiële ondersteuning voor diverse kwaliteitszorg- en accreditatieprocedures binnen het Vlaamse hoger onderwijs. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt een bijkomend bedrag van 500.000 euro toegekend.

Schrappen systeembrede analyse binnen kwaliteitszorgsysteem hoger onderwijs

De Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) voert jaarlijkse systeembrede analyses uit om goede praktijken van onderwijsbeleid en onderwijskwaliteit in het hoger onderwijs in beeld te brengen en hogeronderwijsinstellingen de kans te geven om van elkaar te leren. Uit het decretaal evaluatierapport van het Vlaamse kwaliteitszorgsysteem is gebleken dat de huidige invulling van de systeembrede analyse dient te worden herzien. Daarop werd een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de NVAO, de hogescholen en universiteiten, en de Vlaamse Vereniging van Studenten. De werkgroep adviseerde om de systeembrede analyse in haar huidige vorm definitief stop te zetten.

Aanpassing regelgeving grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs

Bepaalde formuleringen in het decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs van 2023 worden aangepast zodat ze beter zijn afgestemd op de federale welzijnswet. De Codex Hoger Onderwijs wordt verduidelijkt om een mogelijke foute interpretatie te vermijden.

Definiëren van micro-credentials in het hoger onderwijs

In het kader van levenslang leren is de laatste jaren het concept 'micro-credentials' geïntroduceerd. Dit zijn leerbewijzen die worden verworven na het behalen van een klein volume aan kennis en vaardigheden. Binnen de Europese Unie winnen micro-credentials aan belang en maken ze steeds vaker deel uit van het aanbod levenslang leren.

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 is opgenomen: "We ontwikkelen een systeem om micro-credentials in het hoger onderwijs toe te kennen om levenslang leren aan te moedigen". Samen met de hogeronderwijsinstellingen werd een afsprakenkader hiervoor uitgewerkt. Als gevolg hiervan wordt het begrip micro-credential opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs.

Verlenging European Universities

Sinds enkele jaren kunnen hogescholen en universiteiten, via Erasmus+, samen met andere buitenlandse hogeronderwijsinstellingen toetreden tot een European University Alliance. In 2021 en 2023 werd decretaal mogelijk gemaakt dat gezamenlijke opleidingen, georganiseerd in het kader van een European University Alliance, dezelfde uitzonderingen op de regelgeving kunnen gebruiken als andere opleidingen die het gevolg zijn van een Europees financieringsprogramma. De aanpassing van het decreet verwerkt de recente verduurzaming van het programma van de European University Alliances door de Europese commissie.

Naamswijziging van Engelse vertaling van 'hogeschool'

Op vraag van de Vlaamse Hogescholenraad wordt de Engelse vertaling van 'hogeschool' die is opgenomen in artikel II.4 van de Codex Hoger Onderwijs aangepast. In dit artikel is namelijk opgenomen "De benaming hogeschool wordt vertaald als University College." "University College" wordt nu vervangen door "University of Applied Sciences". Voor die hogescholen die een School of Arts hebben ingericht, of die als geheel beschouwd worden als een School of Arts, wordt de vertaling "University of Applied Sciences and Arts" voorzien.

Aanpassing regelgeving Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) en Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR)

In het voorjaar van 2025 werd er een evaluatie opgeleverd over de werking van SIHO. Uit deze evaluatie bleek dat om de werking van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) beter te laten aansluiten bij de noden van het hogeronderwijsveld er wijzigingen nodig zijn aan de

opdracht, organisatie en inbedding van SIHO. In opvolging van deze evaluatie werd een consultatie van betrokken stakeholders georganiseerd. Deze gesprekken hebben geleid tot het voorstel om de opdracht te verruimen naar een expertisecentrum voor inclusief onderwijs met een focus op hoger onderwijs en dit orgaan onder te brengen bij de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR).

Enkel CLB

Berekening omkadering bij overdracht van onderwijsbevoegdheid naar ander net

De berekening van de omkadering van het CLB wijzigt bij een overname van scholen door een ander net. De middelen worden toegekend aan het CLB dat de school zal begeleiden na de overname.

Personeel

Versterken van de aanvangsbegeleiding van startende leraren via een inductiejaar

In het Vlaams Regeerakkoord is in hoofdstuk 11.3 “Sterke leraren in elke klas” vastgelegd dat beginnende leraren in hun eerste jaar 20% van hun totale opdracht kunnen besteden aan aanvangsbegeleiding, een soort van inductiejaar dus: “We zorgen ervoor dat startende leraren in het startjaar van tewerkstelling 80% van de opdracht presteren in het kader van les- en andere opdrachten en 20% besteden in het kader van de aanvangsbegeleiding.”

In de Beleidsnota Onderwijs en Vorming 2024–2029 is hier rond in Beleidsveld 1: Kleuter en leerplichtonderwijs onder de strategische doelstelling 4: investeren in sterk onderwijs bij de operationele doelstelling 6: Investeren in leraren, het volgende opgenomen:

“Om de praktijkschok bij startende leraren op te vangen, is een goede voorbereiding in de lerarenopleiding enerzijds en aanvangsbegeleiding anderzijds cruciaal. We versterken en actualiseren het curriculum van de lerarenopleidingen met focus op vakinhoud, vakdidactiek en klasmanagement. We zorgen er tevens voor dat startende leraren in het startjaar van tewerkstelling 80% van de opdracht presteren in het kader van les- en andere opdrachten en 20% besteden in het kader van de aanvangsbegeleiding.”

Deze afspraak in het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota vertrekt niet van de nood aan werkdrukvermindering van beginnende personeelsleden, wel van een vastgestelde nood bij veel starters aan meer aanvangsbegeleiding met een focus op klasmanagement en vakdidactiek. Het is niet de bedoeling dat starters alleen maar klasexterne begeleiding moeten krijgen van hun mentor, wel dat ze kansen krijgen om bijvoorbeeld via klasbezoeken (collegiale visitatie) met ogen en oren te kunnen stelen van meer ervaren collega's tijdens hun lessen. Op die manier wordt de stress en de praktijkschok verminderd bij de startende leerkrachten en laten we hun zelfvertrouwen toenemen. Tenslotte moet het ervoor zorgen dat er meteen meer verbinding wordt gecreëerd met het schoolteam.

Decretaal is al een recht op aanvangsbegeleiding ingeschreven voor alle tijdelijke personeelsleden met een contract van bepaalde duur waarvan de duur en de intensiteit onderling moet overeengekomen worden. Specifiek voor de leden van het onderwijzend personeel in het basis- en secundair onderwijs wordt met deze maatregel nu een bijkomende norm van 20% van een totale opdracht ingeschreven die bij benadering moet worden gehaald. Scholengemeenschappen – en scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren – ontvangen daartoe omkadering, namelijk eenheden inductie. De verdeling van het totale aantal aan eenheden, waarvoor een budget van 48,7 miljoen euro is voorzien, zal gebeuren op basis van het aantal starters dat de 3 voorafgaande schooljaren was aangesteld in de scholen en scholengemeenschappen.

Deze nieuwe specifieke vorm van aanvangsbegeleiding die wordt vormgegeven via de aanwending van eenheden inductie komt uiteraard bovenop datgene wat al voorzien is in de eerste paragraaf van artikel 20bis van beide decreten rechtspositie. Die paragraaf is van toepassing in alle ambten en in alle onderwijsniveaus en blijft dus ook gelden voor de startende leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs. Dat betekent dat naast de focus op klasmanagement en vakdidactiek die wordt aangereikt via de aanwending van de eenheden inductie, beginnende leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs uiteraard ook hun bestaande rechten en plichten rond aanvangsbegeleiding behouden.

Dat betekent ondermeer dat beginnende leerkrachten ook het recht behouden om in gesprek met hun eerste evaluator aan te geven welke specifieke noden zij ervaren, die vervolgens moeten opgenomen worden in de schriftelijke overeenkomst die in onderling overleg wordt vastgelegd. Deze algemene en reeds gekende vorm van aanvangsbegeleiding blijft, net als voor alle andere personeelscategorieën, een vorm van professionalisering die als kerntaak bovenop hun “les- of hoofdopdracht” komt.

Binnen het lokaal overleg moeten er afspraken gemaakt worden over de organisatie van de inductie en over de aanwending van de eenheden inductie. Als uitgangspunt wordt een norm genomen van 20% van een opdracht op voor de startende leraren die bij benadering moet worden gehaald. Aan het lokaal overleg wordt de opdracht gegeven om de nodige criteria vast te leggen om te bepalen voor welke groepen van startende leraren (prioritair) eenheden inductie kunnen worden aangewend waardoor de nodige flexibiliteit voor de toekenning en invulling van de inductie wordt geboden. Niet iedere starter heeft immers eenzelfde voortraject genoten en nog (even veel) nood aan begeleiding bij de vakdidactiek en het klasmanagement.

Heel wat startende leerkrachten combineren verschillende deeltijdse opdrachten in verschillende scholen. In ieder van die scholen kunnen ze aanspraak maken op bij benadering 20% van de opdracht die ze in die school presteren indien voor hen eenheden inductie worden aangewend conform de criteria die lokaal werden vastgelegd.

Omdat heel wat startende personeelsleden in het begin van hun loopbaan tijdelijke aanstellingen hebben die vaak pas aanvangen in de loop van een schooljaar, kan niet met een systeem van uren-leraar, lesuren of lestijden gewerkt worden. Uren-leraar, lesuren of lestijden worden immers op weekbasis voor een volledig schooljaar of voor de rest van het schooljaar toegekend. Gelet op de toename van het aantal starters in de loop van een schooljaar moet er een vorm van omkadering toegekend worden die toelaat dat de duur van een aanstelling van een starter mee in rekening wordt genomen bij de aanwending van de omkadering en die toelaat dat er naargelang het moment meer of minder van deze omkadering wordt aangewend. Daarom wordt er gekozen voor

eenheden inductie, een vorm van omkadering vergelijkbaar met bijvoorbeeld de vervangingseenheden in het kader van de vervangingen voor korte afwezigheden of met de lesuren cursist in het volwassenenonderwijs.

Bij de aanwending van de eenheden inductie zullen er telkens een aantal eenheden worden aangewend die worden verrekend naar een aanstelling van een starter voor een aantal lestijden (basisonderwijs) of lesuren en uren-leraar (secundair onderwijs). Die lestijden en uren vormen immers de basis voor de aanstelling en bezoldiging van het onderwijzend personeel. De omgezette eenheden inductie kunnen niet vacant verklaard worden. Er kan dus ook niet in benoemd worden.

Scholen kunnen ook hun organieke lesomkadering inzetten voor de inductie van de startende personeelsleden als aanvulling op de eenheden inductie die ze ontvangen. Ook hierover worden in het bevoegde lokaal onderhandelingscomité de nodige afspraken gemaakt met respect voor de bestaande principes rond de aanwending van lestijden en uren voor bijzondere pedagogische taken (=BPT). Ook wie een tijd uit onderwijs was, kan op die manier deze vorm van aanvangsbegeleiding krijgen.

Startende personeelsleden die hun tewerkstelling combineren met het volgen van een lerarenopleiding kunnen genieten van zowel deze maatregel inductie als van de lerarenbonus. Beide maatregelen streven immers een ander doel na. Met name zijinstromers zullen gebaat zijn bij een mogelijkheid tot cumulatie van beide maatregelen waardoor hun kansen op een duurzame tewerkstelling in het onderwijs verhoogd worden.

Na twee schooljaren zal deze maatregel geëvalueerd worden met het oog op eventuele bijstellingen na het derde schooljaar.

Terugvorderingen van ten onrechte uitbetaald salaris

In het kader van het vertrouwensbeginsel is vandaag in artikel V.65 van de Codificatie sommige bepalingen een korte termijn bepaald voor het terugvorderen van ten onrechte uitbetaald salaris, zoals dat oorspronkelijk werd ingeschreven in art. 198 van het Onderwijsdecreet-II. Op basis hiervan moet de terugbetaling momenteel in principe worden gevraagd binnen een termijn van twee jaar te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

Met dit voorstel wordt een stap verder gegaan en wordt voorzien dat onterecht uitbetaald salaris niet meer teruggevorderd kan worden na één jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling, indien de fout ligt bij de administratie. Er worden wel een aantal voorwaarden aan gekoppeld. In de eerste plaats moet de administratie tijdig in het bezit geweest zijn van alle nodige informatie. Daarnaast zal de administratie, ook wanneer de fout bij haar ligt, nog steeds het onterecht betaald salaris kunnen terugvorderen in de gevallen waarin een personeelslid behoort te weten dat (een deel van) het salaris onterecht werd uitbetaald omdat het de bezoldigde prestaties überhaupt niet heeft geleverd of wanneer het recht had op een vervangende uitkering n.a.v. een onderbreking van diens prestaties.

Voor het hoger onderwijs zijn gelijkaardige bepalingen opgenomen in de artikel IV.37 en IV.42 van de codex hoger onderwijs. Ook daar wordt eenzelfde inkorting tot één jaar ingeschreven, te rekenen van de eerste januari van het jaar van de betaling.

Schrappen verplichte uitdiensttreding bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd

De voorbije jaren zijn al heel wat initiatieven genomen om personeelsleden langer aan het werk te houden. In de rechtspositieregelingen voor onderwijs staat echter nog altijd dat de aanstelling of benoeming van het personeelslid van rechtswege eindigt op het moment dat het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft. Deze regeling is niet absoluut. Het bestuur kan op vraag van het personeelslid onder bepaalde voorwaarden de tijdelijke aanstelling of vaste benoeming voor een bepaalde periode verlengen.

Naar analogie met wat in het federale regeerakkoord opgenomen is, wordt de automatische beëindiging van de aanstelling of benoeming op het moment dat het personeelslid de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft, opgeheven. Daarenboven geldt voor Vlaamse ambtenaren al een gelijkaardige regeling, waardoor er geen automatisch einde komt aan de aanstelling bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd.

Voor de onderwijsregelgeving houdt de aanpassing in dat het personeelslid ook na de wettelijke pensioenleeftijd kan verder werken zonder dat het hiervoor de toestemming van het school- of centrubestuur nodig heeft. Het school- of centrubestuur krijgt daarbij wel een bijkomende ontslagmogelijkheid voor personeelsleden die de wettelijke pensioenleeftijd bereikt hebben om de dynamiek en vernieuwingen in het personeelsbestand te kunnen behouden.

Inzetbaarheid personeelsleden die uit hun opdracht zijn verwijderd in het kader van moederschapsbescherming

Momenteel verwijderd een directeur of inrichtende macht een personeelslid tijdens de zwangerschap of tijdens de periode van lactatie bij vaststelling van een risico in toepassing van artikel 41 van de arbeidswet van 16 maart 1971 bijna automatisch uit haar opdracht. Daarbij maakt de directeur of inrichtende macht gebruik van artikel 42, 3° van voormelde arbeidswet en wordt vastgesteld dat er weinig tot geen gebruik gemaakt wordt van een tijdelijke aanpassing van de arbeidsomstandigheden of de tijdelijke toekenning van een andere opdracht waarbij het risico dan uitgesloten wordt (punten 1° en 2° van voormeld artikel 42).

Bovendien wordt geen gebruik gemaakt van de huidige regelgeving die is opgenomen in artikel 55quinquies/art. 77quinquies van de decreten rechtspositie omdat er in dat geval geen sprake is van een verlof en er bijgevolg geen recht is op vervanging in de klas. Bij een verwijdering op basis van artikel 42, 3° is het personeelslid met verlof. In de huidige tijden van krapte op de arbeidsmarkt en het lerarentekort waarbij heel wat scholen er niet in slagen vacatures in te vullen, is het onverantwoord om dergelijk potentieel aan arbeidskrachten onbenut te laten.

Daarnaast wenst Medex de aanvragen voor een verlof wegens bedreiging beroepsziekte naar aanleiding van een vaststelling van het risico door de arbeidsarts niet meer te beoordelen. Aangezien Medex de opdracht niet meer wenst uit te voeren en het onderscheid tussen een verwijdering wegens beroepsziekte en verwijdering wegens moederschapsbescherming voor zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven niet in de regelgeving is opgenomen, zal dat onderscheid met ingang van 1 september 2026 niet meer gemaakt worden, zodat enkel nog

verwijderd zal worden uit het risico bij moederschapsbescherming conform de bepalingen in de Codex Welzijn.

Om bovenstaande redenen wordt de decretale bepaling over het inzetten van personeelsleden voor wie een risico is vastgesteld tijdens de zwangerschap of borstvoeding aangepast. Die bestaat erin dat de directeur of de inrichtende macht verplicht wordt om een personeelslid waarvoor i.f.v. van een vastgesteld risico geen andere arbeidsomstandigheden of geen andere opdracht kunnen worden aangeboden, toch bepaalde taken toe te wijzen die toelaatbaar zijn in haar toestand. Die taken zijn voor personeelsleden met een pedagogisch bekwaamheidsbewijs van pedagogisch-ondersteunende aard ten aanzien van andere collega's in de instelling of in een andere instelling van de inrichtende macht of van de scholengemeenschap. Aan andere personeelsleden kunnen administratieve taken worden toegewezen.

Tijdens de uitvoering van die andere taken blijft het personeelslid titularis van haar betrekking en wordt zij belast met een niet-organieke betrekking in haar ambt. Daarbij behoudt het personeelslid ook haar salaris en kan zij in haar initiële betrekking worden vervangen.

Afschaffing medisch pensioen

Personeelsleden van het onderwijs van wie het ziekteverlof uitgeput is, worden ter beschikking gesteld wegens ziekte. Vervolgens worden ze doorverwezen naar Meva, het Medisch Expertisecentrum voor Arbeidsgeschiktheid. Meva oordeelt of een personeelslid nog arbeidsgeschikt is en toegang heeft tot een medisch pensioen. Als een personeelslid een definitief medisch pensioen krijgt, wordt het uit zijn ambt ontslagen.

De federale regering zal in de toekomst geen pensioen meer toekennen omwille van medische redenen. Oorspronkelijk zou de maatregel over het medisch pensioen ingaan vanaf 1 januari 2026, maar die datum zal uitgesteld worden. Meva zal vanaf de nader te bepalen datum wel nog oordelen of een personeelslid arbeidsgeschikt is. Aangezien er geen sprake meer zal zijn van een definitief medisch pensioen maar van een beslissing dat het personeelslid voor onbepaalde tijd medisch ongeschikt is om op een regelmatige wijze zijn functies te vervullen, moet deze nieuwe beslissing, net zoals de beslissing definitief medisch pensioen, toegevoegd worden aan de redenen tot ontslag die zijn opgenomen in de verschillende personeelsstatuten. Tegelijk wordt een bepaling voorzien die ervoor zorgt dat het personeelslid na het ontslag een beroep kan doen op de werkloosheids-, de ziekte- en de moederschapsverzekering.

Transitie internaten

Het decreet van 28 april 2023 over de transitie van personeelsleden van sommige instellingen van Onderwijs naar Welzijn bepaalt dat de salarissen van de personeelsleden in het transitiekader verder worden doorbetaald door de bevoegde dienst van het Vlaams Ministerie van Onderwijs (AGODI). Vervolgens worden deze loonkosten teruggevorderd van de welzijnsvoorzieningen door AGODI. Het artikel wordt op dat punt technisch verduidelijkt.

Omtrent deze uitbetaling en terugvordering dient een overeenkomst te worden opgemaakt tussen de voorziening en het Vlaams Ministerie van Onderwijs. Aan de eerste overeenkomst wordt een

minimale looptijd van 5 jaar toegekend. Wanneer er na afloop van de eerste overeenkomst nog vastbenoemden in het transitiekader overblijven, wordt een nieuwe overeenkomst afgesloten. De voormelde procedure wordt verlaten zodat de regeling rechtstreeks voortvloeit uit de regelgeving en niet langer afhankelijk is van overeenkomsten. De regeling blijft gelden totdat het laatste personeelslid uit het transitiekader is gestapt, zoals eerder was afgesproken in functie van de overeenkomsten. Op die manier worden bijkomende administratieve lasten vermeden die het telkens opnieuw moeten afsluiten van overeenkomsten voor zowel AGODI als de scholengroepen met zich meebrengen.

Deze bepaling kadert binnen het nieuwe financiële kader van de internaten, nu welzijnsvoorzieningen. Vanaf 1 september 2023 worden de internaten die in transitie zijn gegaan als welzijnsvoorzieningen gesubsidieerd door Welzijn. De salarissen van de vastbenoemde personeelsleden blijven worden betaald door AGODI, maar vanaf 1 september 2023 wordt de loonkost doorgefactureerd aan de welzijnsvoorzieningen. De factuur wordt vervolgens betaald door de welzijnsvoorzieningen met de subsidies van Welzijn.

Tuchtregeling leraren levensbeschouwelijke vakken

Op 20 maart 2025 oordeelde het Grondwettelijk Hof (arrest 49/2025) dat de bepalingen in de rechtspositieregeling waarbij een tuchtsanctie tegen leerkrachten levensbeschouwelijke vakken alleen kan als de betrokken levensbeschouwelijke instantie daar vooraf mee instemt, ongrondwettig is.

De uitspraak was een antwoord op een prejudiciële vraag van de Raad van State bij de regeling in het decreet rechtspositie voor het personeel van het Gemeenschapsonderwijs (art. 61, §1). Een identieke regeling staat in het decreet rechtspositie voor het personeel van het gesubsidieerd onderwijs (art. 64).

Het Grondwettelijk Hof stelde dat dergelijk absoluut vetorecht in strijd is met het gelijkheidsbeginsel, ook al is het nagestreefde doel – de vrijwaring van de autonomie van geloofsgemeenschappen – legitiem.

De onderliggende reden voor de huidige instemmingsplicht van de betrokken levensbeschouwelijke instantie was inderdaad de bescherming van de leraren tegen willekeurige tuchtmaatregelen en een aantasting van de autonomie van de geloofsgemeenschappen.

Het Grondwettelijk Hof haalt een reeks arresten aan van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens waarin wordt aangegeven dat niet elke daad of verklaring die door een levensbeschouwing wordt gemotiveerd, kan worden beschouwd als een uiting ervan in de zin van het EVRM. Ze verwijst ook naar rechtspraak die aangeeft dat de vrijheid van eredienst niet kan worden aangewend om de waarden en beginselen te ondergraven die aan het EVRM en de Grondwet ten grondslag liggen.

De uitspraak was met andere woorden genuanceerd. Het Hof erkent dat het onderscheid berust op een objectief criterium (leraar levensbeschouwelijke vakken versus leraren niet-levensbeschouwelijke vakken) en dat er een legitiem doel aan ten grondslag ligt (het waarborgen van de organisatorische autonomie van geloofsgemeenschappen). Een volledig gelijke behandeling

is dus niet nodig, maar het absolute vetorecht legt te sterk de eindbeslissing bij de levensbeschouwelijke instanties.

Een voorafgaand niet-bindend advies is een optie. Eén van de nadelen hiervan is dat het de duur van de procedure sterk kan verlengen en het vragen opwerpt wat moet gebeuren als de betrokken instantie geen of een laattijdig advies bezorgt. Daarnaast zou het de procedure voor het schoolbestuur verzwaren. Het schoolbestuur wordt dan immers geacht dit advies mee te nemen bij de uiteindelijke tuchtbeslissing. De motiveringsplicht brengt met zich mee dat het schoolbestuur dan zal moeten verantwoorden waarom het eventueel anders beslist dan de levensbeschouwelijke instantie heeft geadviseerd.

Bovendien moet de zorg voor de bescherming van de leraren levensbeschouwelijke vakken niet noodzakelijk via een advies vooraf verzekerd worden. In regel zal een tuchtsanctie immers geen verband houden met de inhoud van het vak aangezien een tuchtstraf enkel kan opgelegd worden naar aanleiding van een schending van één van de in de decreten rechtspositie opgenomen plichten. In dat opzicht is een tuchtzaak voor een leraar levensbeschouwelijke vakken niet anders dan voor alle andere personeelsleden. De in de decreten rechtspositie vermelde plichten staan immers los van het vakinhoudelijke en behoren dus tot de relatie werkgever-werknemer.

Voor de evaluatie van de leraars levensbeschouwelijke vakken is er daarentegen wel een link met het vakinhoudelijke. Daarom werd in de evaluatieprocedure een onderscheid gemaakt tussen het vakinhoudelijke, wat tot de autonomie van de geloofsgemeenschappen behoort, en het niet-vakinhoudelijke. Voor wat dat laatste betreft, evalueren de scholen een leraar levensbeschouwelijke vakken volledig autonoom. Er is dan ook geen reden waarom een school ook niet volledig autonoom zou kunnen instaan voor de beoordeling van het al dan niet naleven van de plichten en dus voor het al dan niet opleggen van een tuchtstraf.

Indien het personeelslid toch zou argumenteren dat hij is gestraft omwille van een vakinhoudelijke reden, en dat dus de godsdienstvrijheid zou geschonden zijn, kan hij in beroep gaan bij de bevoegde beroepsinstantie in tuchtzaken. Die zal onafhankelijk afwegen of er grond is om de tuchtstraf te vernietigen of te bevestigen. De toetssteen daarbij zal altijd het hoofdstuk "Plichten" zijn, opgenomen in de decreten rechtspositie.

Deze beleidsoptie heeft als voordeel dat ze voor schoolbesturen eenvoudiger en helderder is en aansluit bij de evaluatieregeling van de leraars levensbeschouwelijke vakken.

Overgangsmaatregel concordantie van het ambt van assistent naar praktijkassistent met behoud van de benoeming en van de salarisschaal (rechtspositie personeel hogescholen)

Sinds 1 april 2024 is praktijkassistent een apart ambt binnen de academische opleidingen aan de hogescholen en niet langer een bijzonder soort assistent (functie als assistent). De hogescholen kunnen niet louter alle betrokken personeelsleden die benoemd zijn als assistent een omzetting van benoeming geven naar praktijkassistent. Uit de betalingsgegevens is gebleken dat een aantal benoemde assistenten in het hoger kunstonderwijs via overgangsmaatregel uit het hogescholendecreet nog een andere salarisschaal krijgen dan de gangbare of bijzondere salarisschalen die sinds 1 januari 1996 van toepassing zijn. Om wettelijk zeker te zijn dat deze

personeelsleden ook na 1 april 2024 hun oude salarisschaal kunnen behouden, moet dit in een overgangsmaatregel opgenomen worden.

Mogelijkheid tot mutatie van leraar secundair volwassenenonderwijs naar leraar secundair onderwijs en mogelijkheid tot validering van dienstanciënniteit verworven in een wervingsambt in een cvo voor een wervingsambt in een ander onderwijsniveau (rechtspositie personeel)

De beslissing van de Vlaamse Regering om voor bepaalde opleidingen in het volwassenenonderwijs het inschrijvingsgeld te verhogen heeft voor een aantal centra voor volwassenenonderwijs geleid tot een negatieve impact op inschrijvingen van cursisten. Dat heeft tot gevolg dat centra daardoor in die opleidingen, zoals bv. taalopleidingen, minder cursussen inrichten. En dat heeft natuurlijk ook een impact op de personeelsleden die in die centra werkzaam zijn.

Er worden daarom in dit decreet een aantal ondersteunende maatregelen uitgewerkt waardoor schoolbesturen de mogelijkheid krijgen om op een flexibele wijze personeelsleden uit een cvo aan te stellen in een ander ambt in een ander onderwijsniveau. Daarbij wordt in eerste instantie vooral naar het secundair onderwijs gekeken omwille van veelal inhoudelijke verwantschap. Volgens [de prognose van de onderwijsarbeidsmarkt tot 2030](#) zal de jaarlijkse aanwervingsbehoefte in het secundair onderwijs tot 2028-2029 boven de 3.000 VTE liggen, wat vergelijkbaar is met de hoge noden in het verleden. In 2029-2030 ligt de aanwervingsbehoefte nog op 2.514 vte. Dit betekent dat er, ondanks de geplande besparingen, de komende jaren op macroniveau nog steeds een jaarlijkse aanwervingsbehoefte van een 1000-tal leraren secundair onderwijs zal zijn. Op microniveau zullen er dus in secundaire scholen nog wel degelijk vacatures zijn die moeten worden ingevuld. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht om gelijkaardige ondersteunende maatregelen te nemen om de overstap vanuit het volwassenenonderwijs naar het basisonderwijs te faciliteren.

Met de voorliggende maatregelen krijgt een schoolbestuur alvast een bijkomende mogelijkheid om die vacature(s) in haar school of scholen in te vullen.

Voor vastbenoemde personeelsleden worden er specifieke maatregelen ingeschreven in de decreten rechtspositie van 27 maart 1991 die toelaten dat een schoolbestuur deze personeelsleden in dienst kan nemen via een nieuwe affectatie of mutatie in een ander ambt, weliswaar steeds op voorwaarde dat de personeelsleden akkoord gaan met die nieuwe aanstelling. Daarbij geldt ook steeds de garantie dat het personeelslid de salarisschaal blijft behouden waar hij of zij recht op had voor het desbetreffende ambt in het centrum voor volwassenenonderwijs, tenzij het personeelslid in het nieuwe ambt van aanstelling op basis van zijn of haar bekwaamheidsbewijs al recht heeft op een gelijke of hogere salarisschaal.

In eerste instantie mikt de maatregel op een nieuwe affectatie of op een mutatie van leraren secundair volwassenenonderwijs naar leraar in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs.

Vermits een daling van het aantal inschrijvingen uiteindelijk ook impact zal hebben op de globale omkadering van een centrum voor volwassenenonderwijs, dus niet enkel op het aantal leraarsuren maar ook op de puntenenveloppe voor het bestuurspersoneel en het ondersteunend personeel – wordt ook voor deze ambten de mogelijkheid tot een nieuwe affectatie of mutatie in een ander ambt in een ander onderwijsniveau voorzien.

Deze maatregelen worden ingeschreven als een tijdelijke maatregel die van kracht zal zijn gedurende vijf schooljaren, nl. van het schooljaar 2026-2027 tot en met het schooljaar 2030-2031. De tijdelijkheid van de maatregel laat toe na te gaan wat de feitelijke impact van de voormelde verhoging van het inschrijvingsgeld op de financiering van de centra voor volwassenenonderwijs daadwerkelijk zal zijn. Op basis van die impact kan dan worden nagegaan of de maatregel al of niet moet worden verlengd.

Voor tijdelijke personeelsleden wordt de mogelijkheid ingeschreven voor een schoolbestuur om de dienstanciënniteit die een tijdelijk personeelslid heeft opgebouwd in een wervingsambt in een centrum voor volwassenenonderwijs te valideren als dienstanciënniteit voor een wervingsambt in een ander onderwijsniveau. Dit biedt het tijdelijke personeelslid bij aanwerving het perspectief op een snellere verwerving van bepaalde statutaire rechten in het ambt in kwestie en zo dus sneller uitzicht op een stabiele loopbaan in dat ambt.

Herinvoeren benoemingsgrens voor het onderwijzend personeel van de Hogere Zeevaartschool

De Hogere Zeevaartschool wordt opnieuw toegevoegd aan de benoemingsgrens van 72% voor het onderwijzend personeel. Het gaat om dezelfde toevoeging als deze die in onderwijsdecreet XXIII van 19 juli 2013 opgenomen was.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze toelichting, zie de memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De inspectie van financiën bracht volgende adviezen uit, waarvoor vervolgens ook een begrotingsakkoord vereist was:

- BV/2025003991, d.d. 27 oktober 2025, gunstig met voorwaarden;
- BV/2025004123, d.d. 31 oktober 2025, gunstig met voorwaarden;
- BV/2025004266, d.d. 12 november 2025, gunstig met voorwaarden.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, verleende op 5 december 2025 een begrotingsakkoord met voorwaarden.¹;

¹ Voor de aanvraag van het begrotingsakkoord werd ook nog het advies IF BV/2025004541, d.d. 14 november (hoogdringend advies), gunstig met voorwaarden, meegestuurd. De artikelen waarover dit advies ging worden evenwel in twee afzonderlijke themadecreten (dus niet langer in Onderwijsdecreet XXXVI) ondergebracht.

1. optrekken middelen voor NVAO: dit kan enkel via compensatie of herschikking uit gesloten enveloppes. Het optrekken van de NVAO-middelen zal inderdaad opgevangen worden binnen de budgetten van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming;
2. inzetten personeelsleden uit hun opdracht verwijderd in het kader van moederschapsbescherming en schrapping verplichte uitdiensttreding bij bereiken pensioengerechtigde leeftijd: per begrotingsronde te monitoren en te rapporteren aan het Departement en het kabinet Financiën en Begroting. Meerkost te compenseren (voor moederschapsbescherming meerkost boven de vooropgestelde compensatie van 1.050 k euro) Deze meerkost zal inderdaad gemonitord worden door de administratie en indien nodig gecompenseerd worden;
3. afschaffing medisch pensioen: mogelijke pistes om de meerkost voor de Vlaamse Gemeenschap te beperken moeten onderzocht worden. Dit onderzoek zal gevoerd worden, verschillende mogelijkheden zullen worden overwogen.
4. terugvorderingen ten onrechte uitbetaalde salarissen: gelet op de meerkost is geen begrotingsakkoord gegeven voor de oorspronkelijke artikelen. Evenwel wordt de vraag voor 2,5 VTE voor de Agentschappen teruggetrokken waardoor de meerkost voor deze 2,5 VTE vervalt. Ook zijn de artikelen volledig en minder vergaand herschreven: de termijn voor terugvordering wordt ingekort van twee naar één jaar. De minderopbrengst in het middelenfonds ten gevolge van de niet teruggevorderde lonen wordt gecompenseerd door een minderausgave in de apparaatskredieten van de Agentschappen.

Ook verleende IF een gunstig advies, met voorwaarden BV/2025004445, d.d. 18 november 2025, op 8 fiches waarvoor geen begrotingsakkoord aangevraagd diende te worden.

Als reactie op de opmerkingen van IF in dit advies kan het volgende meegedeeld worden.

IF geeft aan dat bij de maatregel 'beperking maximumleeftijd voor leerlingen buitengewoon secundair onderwijs' de nodige overgangsmaatregelen voorzien moeten worden, om te vermijden dat bepaalde leerlingen, voor wie de doorstroom naar VAPH-ondersteuning of Persoonsvolgende Financiering niet altijd onmiddellijk kan worden gerealiseerd, zonder passend vervolgtraject of opvangmogelijkheid uitstromen. De beperking van de maximumleeftijd voor leerlingen buitengewoon secundair onderwijs is niet in het voorontwerp van decreet behouden.

IF geeft aan dat bij de maatregel 'extra werkingsmiddelen voor de duurste opleidingen in het tso, bso en kso' de ruime discretionaire bevoegdheid van de Vlaamse Regering beperkt moet worden.

Aan het desbetreffende artikel zijn criteria toegevoegd waarmee de Vlaamse Regering rekening moet houden (kostprijs, doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of naar het hoger onderwijs en de maatschappelijke waardering van de opleidingen).

IF geeft aan dat het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) tot doel had ervoor te zorgen dat de associaties autonoom in staat zouden zijn om de VN-conventie van 13 december 2016 te implementeren. De aanpassing van de regelgeving bevestigt volgens IF de keuze om een nieuwe permanente bijkomende subsidiestroom te realiseren.

De bepalingen opgenomen in dit voorontwerp van decreet zijn het resultaat van overleg met het werkveld. Tijdens dit overleg zijn verschillende scenario's tegen elkaar afgewogen, en het

overdragen van de taken van SIHO naar de associaties, die vervolgens zouden instaan voor het implementeren van de VN-conventie, werd hierin meegenomen.

Dit scenario werd op dit moment niet als gewenst beschouwd. Hiervoor zijn diverse redenen:

- de evaluatie toont aan dat ondanks de inspanningen die al gebeurden, er blijvende aandacht nodig is. De verderzetting van een kennis- en expertisecentrum is dan ook verantwoord;
- er is een stijging van het aantal studenten met een functiebeperking;
- het versnipperen van de taak van SIHO over de associaties of de instellingen hoger onderwijs zou niet tot een efficiënt en effectief gebruik van middelen leiden. Voor instellingen is het namelijk onhaalbaar om voor elke inclusienood afzonderlijk beleid, ondersteunende materialen en professionaliseringstrajecten te ontwikkelen. De taken gewoon overlaten aan de associaties zonder in een verdere opvolging te voorzien zou zonde zijn van het werk en de expertise van SIHO van de voorbije jaren;
- met deze lichtere en meer centrale structuur wordt toch nog voor een (neutraal) steunpunt gezorgd dat de kennis en capaciteiten rond het thema bundelt, ontwikkelt en verspreidt en nog meer ten dienste staat van de hogeronderwijsinstellingen;
- door de opdracht van het Steunpunt uit te breiden, ontstaat een decretale basis voor de ondersteuning van alle vormen van inclusie, niet uitsluitend functiebeperkingen. De uitbreiding naar inclusie in de brede zin sluit aan bij de ambitie van de sociale dimensie van de Bologna-akkoorden om alle studenten met inclusienoden te ondersteunen.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van decreet zal voor advies worden voorgelegd aan:

- de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR);

- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC).

Dit voorontwerp van decreet zal op de agenda geplaatst worden van de onderhandelingen met de sociale partners.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over het Onderwijs XXXVI en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten:

- over dit voorontwerp van decreet over het Onderwijs XXXVI een advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), alsook over artikelen die betrekking hebben op persoonsgegevens een advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie;
- de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties;
- voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties.;
- voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie, vermeld in het decreet van 23 januari 2009 houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties.
- voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap. Voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

Voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXVI + 2 bijlagen

Memorie van toelichting

Adviezen van de Inspectie van Financiën

Begrotingsakkoord